

Erdészeti Újság

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.
Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasíbos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Egyik csára, másik hajszra.

Lapunk mult számában részletesen felsoroltuk volt azokat az aggodalmakat, melyektől eltelve a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság személyzete visszariadt egy «erdélyrészi erdészeti altiszti segélyegyesület» megalakításától s záró szavainkban kilátásba helyeztük ezeknek az aggodalmaknak meggyöngítését és bizonyítását annak, hogy akkor, midőn az egyesülés és tömörülés eszméi mellett harczolunk, az igazság a mi részünkön van. Igéretünket beváltandók, meggyőződésünket a következőkben foglaljuk össze, lehetőleg betartván azt a sorrendet, amint az a kolozsvári levélben foglalva van:

Azt mondja a tisztelt igazgatóság személyzetének a levele, hogy ha egy széles alapokon nyugvó akciózt indítanának meg, úgy annak könyvvezetése, levelezése stb. olyan sok időt igényelne, hogy 1—2 embernek minden héten legalább egy pár napot kellene az ügy érdekében áldozatul hozni, mit pedig nem tehetnek, mert a rendelkezésre álló szabadidejüket lehetőleg privát foglalkozásra kell fölhasználniok, hogy maguknak a mindennapi kenyeret biztosíthassák.

Az emberi kényelem szempontjából teljesen igazságuk van ugyan tisztelt kartársainknak, mert utóvégre is azt mondja a latin példabeszéd, hogy: «amor incipitur ab ego», a mi magyarán mondva annyit tesz, hogy «a szeretet az én-nél kezdődik», vagyis előbb magunkat szeretjük és csak azután másokat, de hát ha mindenki ennek a kényelmes elvnek hódolt volna, vajjon mi lett volna mai

napig a világból? Az az Üdvözítő, a ki az egész emberiségért meghalt, bizonyára szinte megkeverhetette volna a maga kenyerét valamely becsületes mesterség által és a vasutak föltalálója szintén megélt volna akár mint lakatos legény is, ha csak a saját jóvoltát tartja szeme előtt és más embertársai jólétével nem törődik. Lapunk szerkesztője is bizonyosan kapna olyan mellékfoglalkozást, mely jövedelmezne neki legalább annyit, ha nem többet, mint a mennyit a sok hátralék künnmaradása után fáradságos munkája után húz, de hát ha mindenki csak a saját bajával fog törődni és embertársa bűját-baját át nem érzi, hova jutunk akkor? Ugyan mi lenne a betegágyon nyöszörgő férj neje egyszerűen azt mondaná, hogy: neked fáj, nekem nem és nem törődnék tovább vele?

Bizon szomorú dolog, hogy visszariadunk egy kis munkafölöslegtől ott, hol kartársaink százainak tehetünk megbecsülhetlen szolgálatot. Itt azonban még nem állunk meg, hanem tovább megyünk.

Vajjon ki mondta azt, hogy annak az egy-két embernek, a ki a közjóért szabad idejét föláldozná, mi jutalom se adassék és hol volt az megírva, hogy ez a jutalom nem lenne nagyobb amannál, melyet más uton szerezhethet magának? Azt mondják erre az ellenvetők, hogy a 4—500 tagot számláló egyesület a 2—300 forintot kitevő ilyen költséget meg nem bírná! Kérdezzük, vajjon tettek-e az illetők pontos számításokat, hogy ilyen határozottsággal teszik föltételt? Tegyük egy kis kísérletet a számokkal, könnyebbség okából kerekszámot, ötszázat véve alapul.

500 tag után a tagsági díjakból havi egy korona számítása mellett az évi bevétel kitenne

3000 forintot; a tagok buzgólkodására és a nemes célra való tekintetből ugyanannyi pártoló tagra bizton számíthatunk, mi évi 500 forintnak felelne meg. Nem vélünk tévedni, ha a rendezendő jótékony célú multságok és adományok rovására szinte 500 forintot írunk és így az évi bevételt 4000 forintra becsüljük.

Ennek a bevételnek ellenében állanak a különféle segélyezések és temetkezési díjak. A halálozás rendes arányának figyelembe vételével s tekintettel kivált arra, hogy az erdőőri személyzet majdnem kivétel nélkül erőteljes, egészséges egyénekből áll, egy éven át 5 halálesetnél, vagyis 1%-nál többet nem igen számíthatunk, de hát vegyük inkább ennek kétszeresét s így a 10 halálesetre számítsunk 1000 forint kiadást; a nőknél ugyanezt a számarányt véve alapul 600 frt kiadás mutatkoznék, míg a gyermekeknél, hol a halálozás legnagyobb, 50 halálesetet számítunk, mi 1500 forintnak felelne meg s így az egész kiadás kitenne 3100 forintot. Ehez hozzá számíthatunk még 500 forintot rendkívüli segélyezésekre s így még mindig megmaradna alaptőkének az évi bevétel 5%-a és 200 forint már az első évben a legnagyobb munkával megterhelt tisztviselők javadalmazására lenne fordítható.

Számításon kívül hagytuk itt még az alapító tagok által befizetett tőkék kamatait, mert a tőke maga mindig mint alap lenne csorbitatlanul kezelendő, valamint azt is, hogy az első évben rendszerint semmiféle segélyezések kiosztatni nem szoktak s így az egész évi bevétel kamatai már a jövő év javára esnének.

Kifogásolják tisztelt kartársaink azt is, hogy a választmányi és közgyűlésekre utazó tagok az utazási költségeket meg nem bírnák és ezek nagy terheket rónának rájuk.

Teljes igazságuk van ebben is, ha arra számítanak, hogy az egyesület választottjait magukra hagyja és nem nyújt nekik segédkezet terhes és felelősségteljes tisztük teljesítéséhez, de vajjon ha minden egyes tagot erre a célra külön évi 30—40 krajczárral megadóztatunk, nem szívesen fogja-e az ezt a csekély terhet viselni, tudva azt, hogy az, a kinek részére ezt az áldozatot hozza, az ő érdekében fáradozik?

Még egy számbavehető kifogással élnek és ez az, hogy a közgyűlésekre a megfelelő szava-

zatokat alig lehetne összehozni, mert 40—50 olyan ember nem akad, a ki az ezzel járó áldozatot meghozni hajlandó lenne. Látszólag igazságuk van ebben, de csakis látszólag, mert a gyakorlatban ennek a kérdésnek a megoldása nagyon egyszerű, lévén az alapszabályoknak egy pontja, mely arról szól, hogy minden rendes tag a közgyűlésen jogait nem csak személyesen, de meghatalmazott által is gyakorolhatja, minélfogva nincs arra szükség, hogy 50—60 tag jelenjék meg a közgyűlésen, elég, ha egyes kerületek az ő meghatalmazottjaikat kiküldik s a tárgyaláson való részvételre jegyzőkönyvileg megbízzák. Különben költünk bizon mi majdnem kivétel nélkül haszontalanságokra is sokkal többet, mint a mennyit egy-egy közgyűlésen való részvételnél elkötenénk, hol pedig még a testvériség és viszontlátás örömeit is élvezhetnők.

Mindezekből nyilvánvaló, hogy hiába várunk arra, hogy másokkal együttesen működjünk s így mindenütt a saját erőnkre leszünk utalva mindaddig, míg végre valahára meg fogunk győződni arról, hogy a széjjel huzó erő mit sem ér és csak az egyesülés és szoros összetartás az, a miben üdvözülhetünk.

Mi nem mondunk még le minden reményről s már a legközelebb jövőben megfogjuk kísérteni egy olyan segélyegyesületnek a megalakítását, mely lehetőleg — ha nem is mindjárt, de idővel — az összes erdészeti altiszti személyzetet magában egyesítse.

Örömből bubánat.

Lapunk 46-ik számában megjelent hason című közleményem befejezésében ígéretet tettem volt, hogy egyről-másról majd jövőre fogok még írni, mely ígéretemet íme most beváltani akarom.

Emlékezetembe jön lapunk 29-ik számában Margitai kartársnak közleménye, melyben elősorolja, hogy mi mindent kellene nekünk tetsőbb helyen kérni, hogy javadalmazásunk és tekintélyünk állásunkhoz illő legyen. Hát bizon teljesen igaza volt tisztelt kartársunknak, hogy azokat nekünk mind kérni, de sőt többet mondok: követelni lehetne és kellene. Vegyünk csak egy pár dolgot rendre.

Az »Erdőőr« című tankönyvnek mindjárt az elején, a bevezetésben azt olvastam, hogy az erdőőri szakvizsga bizonyítvány az eddigi alsóbb rendű erdészeti bizonyítványokkal egyenértékűnek tekintendő, miből nyilvánvaló, hogy az ilyen bizonyítványt nyert egyént nem az »erdőőr«, »erdővéd«, »faraktárőr« és még nem tudom milyen elnevezés illetné meg, hanem mindenesetre az »alerdész« cím és a tapasztalás mire tanít bennünket? Elöljáróink és főlebbvalóink a velünk való közlekedésben éppen olyan elbánásban részesítenek, mint akár csak a kocsisaikat, hogy ne mondjam vadászkutyáikat. Mi nem vagyunk nekik sem »erdőőr ur«, sem »erdővéd ur«, hanem egyszerűen csak József, János, Pista és csak itt-ott, mintegy elvétve jut legalább annyi az eszükbe, hogy tulajdonképpen nekünk nem csak kereszt- de vezetéknevünk is van és olyankor ezen szóllitanak meg. Ez a megszóllítás mód azután lassacskán átmegy a köznépre, sőt alárendelt munkásainkra is és ezek sem látnak bennünk egyebet, mint egy nagyon, de nagyon alárendelt személyiséget, melynek minden egyébbel tartoznak, csak a megfelelő és megillető tiszteletadással nem.

Egy rendkívüli esetnek voltam egyszer tanuja. Az erdőn favágással foglalkoztak a munkások s az egyik favágó éppen azt mondta az erdővédhez: »György! vihetem holnap a galyat?« midőn oda érkezett a hivatalfőnök. Ez hallva ezt a megszóllítást, nem akart hinni a füleinek, hanem magához hiva a munkást, megkérdezte tőle, hogy mikép is szóllította az erdővédet? mire ez ismételte a »György« megszóllítást. A derék főnök ur erre megbotráncozva kijelentette a mintegy 150 munkás előtt, hogy többé ilyen elnevezést nem tűr, hanem megkívánja, hogy az erdőőrnek mint vizsgát tett altisztnak megadassék az őt joggal megillető »ur« jelző, mint a hogy azt más altiszteknek is megszokták adni. És a munkások? Összenéztek és nevettek; ilyet még nem hallottak, sőt ellenkező figyelmeztetéshez voltak szokva.

Természetes, hogy a dolgot ott kellene kezdeni, a hol azt már természete is megkívánja. A lakatos, a kovács, midőn a gépkezelői vizsgát leteszi, megkapja bizonyítványát s ebben mindig megvan az »ur« szó; vajjon miért nincs ez bent az erdőőri szakvizsga bizonyítványban?

Azt mondja a szabály, hogy az erdőőr szol-

gálata közben az erdőőri jelvényt látható és szembetűnő helyen viselni köteles, akár csak az útkaparó és adnak azután neki egy akkora tepsiforma pléhet, hogy a felesége szükségből kuglót vagy turós-lepényt is süthetne benne. Mire való ez? talán arra hogy a nép megösmerje és neki a kellő tiszteletet megadja? ösmeri a környék népe nagyon jól az erdőőrt a pléh medália nélkül is, nem kell attól félni, hogy nem fogja eltalálni, ha falopáson vagy tilos legeltetésen érve leütni akarja.

A javadalmazásunkról szólni is alig érdemes, mert nem elég az, hogy a lehető legcsekélyebbre van szabva — értem a községi és közbirtokosági erdőőrökét, — de még a hozzájutás sem valami könnyű mesterség. Ha Üdvöztőnk idejében lettek volna már ilyen erdőőrök, bizonyosan azt mondta volna, hogy: »Könnyebb a tevének a tűfokán átmenni, mintsem a községi erdőőrnek fizetését megkapni!«

Hosszu 24 év lefolyása alatt sok száz és száz erdőkárt földöztem föl, nem csekély mértékben járulván ezzel hozzá az országos erdei alap növeléséhez és bizonyára ugyanezt tette ama négy társam is, kikkel a mult tél nagy drágasága következtében együttesen folyamodtunk némi drágasági pótlékért. Azt ugyan nem kaptunk, de eddig még választ sem a kérvényünkre, hanem igenis megkaptuk a fizetési meghagyásokat bélyegcsonkítás címén, már minthogy a pénzügyi törvényekben való járatlanságunk miatt a kérvényre nem annyi 50 kros bélyeget ragasztottunk, mint a hányan folyamodtunk, hanem csak egyet s itt eszembe jutott, hogy manapság már minden megváltozik, így a régi közmondás, mely azt mondta, hogy: »jobb adni, mintsem venni« ma már így hangzik: »jobb venni, mintsem adni«.

A 17 éves korában pénzügyőrséghez beálló gyerkőcnek, kinek még csak nem is serkedzik a bajusza, az évi jövedelme meghaladja az 500 frtot, tehát több mint kétszerese annak, mint egy — rendesen nagy családdal megáldott — községi erdőőr kap. Csodálatos is az, hogy az erdőőrök nyomoruságuk mellett majdnem kivétel nélkül nagy családdal vannak megáldva; különben hiszen ez természetes, mert kinevezésünk ahoz van kötve, hogy ép, egészséges, erőteljes testalkatúak legyünk.

De hát tulajdonképpen nem magunk vagyunk-e okai elhagyatottságunknak?

Valljuk be az igazat, hogy legelső sorban is minden rajtunk, a mi közönyösségünkön, nem-bánomságunkon mulik. A mint szerencsés voltam lapunkat megismerni s tapasztalni, hogy az hú szószóolója a mi érdekeinknek, nyomban neki ültem s 35 ismerős kartársamat kértem föl, hogy sorakozzanak e kitűzött zászló közé s vegyék ki részüket a közös küzdelemből, mely ugyis csak a mi jólétünk előmozdítását czélozza. Jöttek is a válaszok, hogy hiszen ők szívesen megtennének mindent, csak hasznát látnák, tehát minden küzdelem nélkül akarnának eredményeket, hasonlatosan ahoz, ki eltátja a száját s várja, hogy a sült galamb bele repüljön.

Két év előtt Bede Károly kartársunk is lelkes hangú fölhívást intézett hozzánk, de ennek szava is elhangzott a pusztában. Nem törődünk mi már a magunk dolgaival, hanem úgy vagyunk vele, mint az igazhívó muzulmán, a ki megnyugszik abban, a mit a sors reá mért és nem igyekszik ellene küzdeni.

Azt kívánnák lapunk szerkesztőjétől, hogy még többet tegyen, többet fáradozzék, utazgasson, járjon, keljen érdekünkben, de arra nem vetünk gondot, hogy neki a hozzávaló módot is biztosítsuk, mit pedig könnyen megtehetnénk, ha lapját tömegesen, egy szívvvel, lélekkel támogatnánk s nem utó- vagy épen nem fizető, hanem rendes előfizető olvasói lennének. Tegyük csak ilyen irányban egy-két éven át kísérletet s bizonyosra vehetjük, hogy az eredmény elmaradni nem fog. Türelemmel kell lennünk, mert mindennek meg van a maga ideje s tudjuk, hogy »a türelem rózsát terem«.

Papp János,
erdőr.

⇒ LEVELEZÉS ⇐

Lippa, 1898 szept. 3.

Nézeteink kifejtésének s eszmecseréink folytatásának legalkalmasabb találkozó helye lapunk hasábjain van s ennél fogva bátorságot veszek én is arra, hogy saját nézeteimet a tek. Szerkesztő urral és közvetve az összes kartársakkal közöljem s az általam kifejtendő ügyre nézve becses figyelmöket és véleményöket kérjem.

Örvendve látom, hogy a tek. Szerkesztő ur minden alkalmat megragadva azon fáradozik, hogy az erdészeti altisztek érdekei minden tekintetben lehetőleg megvédessenek s anyagi helyzetük javíttassék, ámde ezen szép és nemes czél eléréséhez — úgy látom — hiányzik a legfőbb kellék, hiányzik az a kapocs, a mely nélkül a tek. Szerkesztő ur tevékenysége és fáradsága igen nagy nehézségekbe ütközik s ez a kellék az *összetartás*. E nélkül meddő marad az igyekezet, vagy a mi ennél nem sokkal jobb, csak fél munkát végezhetünk.

Az elmúlt években mozgalom indult meg köztünk egy országos segélyegylet alakítására. Mint tudjuk, ezen egylet alapszabályai illetékes helyen nem nyertek jóváhagyást. Ezután pártokra szakadtunk s most egyes erdőhatóságok alkalmazottjai maguk között kezdenek segélyegyleteket alakítani. A besztercebányai erdőigazgatóság kerületében már alakult egy segélyegylet, most pedig újabban a kolozsvári erdőigazgatóság altisztjei fáradoznak egy ilyen egylet alakításán.

Én a humánus eszméknek soha sem voltam ellensége s elhiszem, hogy ezen egyletek célja üdvös és hasznos, mert a szükségben rögtön nyújt segélyt, a mi tagadhatatlanul nagy jótétemény, de nézetem szerint az az egy baj van, hogy a segélyezés csak pillanatnyi, vagyis mulandó dolog, pedig van a mi szolgálatunkban egy bizonyos idő, a melynek bekövetkezésére a jelenlegi viszonyok között mindnyájan remegve gondolunk s ez a *nyugdíjazás* ideje. Szerény nézetem szerint ez az a kérdés, a mely legégetőbb s miután ezen idő bekövetkezése esetén segélyt sehonnan sem várhatunk, egy oly egylet létesítése körül kellene közös akarattal tömörölnünk, a mely egylet zászlajára a nyugdíjazás után állandó segélyezés volna írva. Ha már létesíteni akarunk valamit, tegyük azt vállvetve, közös akarattal és egyetértéssel úgy, hogy annak állandó és maradandó becse legyen.

Pillantsunk csak be egy kicsit nyugdíjrendszerünkbe.

Köztudomásu dolog, hogy az erdészeti altisztek nyugdíja csak minden betöltött 10 év után állapíttatik meg a következő módon: 10—20 év után a készpénzfizetés $\frac{1}{3}$ -a, 20—30 év után $\frac{1}{2}$ -e, 30—40 év után $\frac{3}{4}$ -e, 40 éven felül pedig a teljes készpénz fizetés. A mellékilletmények be nem számíthatók. Ebből a beosztásból még egy keserves dolog tűnik ki; ugyanis: ha valaki 19 évet 11 hónapot és 29 napot szolgált, nyugdíja egy krajczárral sem lehet több, mint azé, a ki 10 évet szolgált, noha 1 nap híján épen kétszer annyi szolgálati ideje van, és ez így megy a 20—30, valamint a 30—40 év közötti szolgálati időre vonatkozólag is. Ezt a beosztást én bővebben bonczolgatni nem akarom, alkosson magának kiki véleményt róla, csak azt akarom mondani, hogy biz ez nagyon elszomorító dolog s ennek megváltoztatása, illetve ránk nézve valami lényeges előnyökkel járó módosítása, míg egyrészt nem áll rajtunk, másrészt ki sem vihető, mert csakis készpénzfizetésünk vehető alapnak, ez pedig csekély, következésképen, csekély tőke

csak csekély kamatot hozhat, és így ha talán idővel valami javulás fog is bekövetkezni a mostani állapotokban, a fizetésünk után megszabott nyugdíj öreg napjainkban tiszteséges megélhetésünket aligha fogja biztosítani.

De vegyük szemügyre közelebbről a dolgot.

Nézzük meg az ország különböző hatósági altiszti létszámkinutatóját. Mit fogunk tapasztalni? Azt, hogy minden hatóságnál az alkalmazottak zömét a III. és IV. osztály képezi 240+270 frt évi fizetéssel. Ha tehát ezek közül minden egyes ember túl szolgálja is a 40 esztendőt, nyugdíjazása esetén még sincs kellőképp biztosítva megélhetése, mert az összes illetmények elvesztése után 20—22 frt havi nyugdíjból házbért fizetni, tüzelőszert vásárolni, élni s ruházkodni esetleg családotól, a folyton dráguló megélhetési viszonyok közt nagyon keserves dolog. Mi történik azonban azokkal, kiket a gondviselés nem áldott meg oly erős testi szervezettel, hogy 40 évi szolgálati időt kibírjon? Az ilyen szerencsétlen 20—25 évi hűséges szolgálata gyümölcseként nyakába veheti a — koldus tarizsnyát.

Sokan vannak kartársaink közt olyanok, kik csodálkoznak azon, hogy egyik vagy másik előrehaladott koru beteges egyén mily makacsul ragaszkodik a szolgálathoz és eszébe sincs, hogy nyugalomba vonuljon. Tévednek, kik azt hiszik, hogy az ilyen egyéneket — számba nem vehető csekély kivétellel — az ambitio tartja a szolgálatban. Ragaszkodnak ahhoz minden erejük megfeszítésével az igaz, de nagyon könnyen érthető okból, mert tudják, hogy eddig is csak nélkülözések közt tarthatták fenn magukat és családjukat, elszorult szívvél gondolnak tehát arra, hogy esetleg hivatalból történő nyugdíjba vételük után mi fog következni és mi lesz családjukból?

A mostani viszonyok közt nemhogy saját jószántából kérné valaki nyugdíjaztatását, hanem épen ellenkezőleg, minden elképzelhető eszközt és módot megragadva siet felhasználni arra, hogy ezen katasztrófát elkerülje. Tudok olyan esetet tek. Szerkesztő ur, hogy az illető, ki ideiglenesen nyugalomba helyeztetett, mert kétségbevonhatatlanul beteg volt és beteg ma is, nemhogy beletörődött volna sorsába, hanem addig járt és addig küzdött, míg a tényleges szolgálatba visszavéttetett. Bizony pedig ezt az egyént sem a szolgálat gyönyörei vezették vissza, hanem az, hogy nyugdíjából képtelen volt magát és családját eltartani.

Ezek előre bocsátása után csodálkozik-e még valaki azon, hogy miért nincs az erdészeti altisztek közt a fiatalabb nemzedéknek előmenetele? És lehet-e csodálkozni azon, hogy az a fiatal nemzedék a mely tele ambitioval lép ki a szakiskolából, ezen állapotok megismerése után kedvét veszti s menekülni igyekszik e pályától. Bizony ma-holnap oda jutunk, hogy a posta és vasuti szolgálatokban álló altisztek közt több lesz az erdő-őri szakiskolát végzett egyén, mint az erdészetnél.

Bármily betegségben csakis úgy remélhető állandó javulás, ha a gyógykezelés alapos és gyökeres volt. Ezen a mi viszonyainkon is csak gyökeres orvoslással lehet segíteni. Szerény nézetem szerint egy oly egyesület alakításával, mely bizonyos idejű fizetések folytán a nyugdíjazás után állandó segélyezésben részesítene tagjait ezen cél el volna érve, mert akkor nem kellene kétségbeeséssel gondolni öreg napjainkra. A javulás lassu volna az igaz, de alapos és idővel meghozná áldásos gyümölcsét minden oldalról.

A most alakuló félben levő egyletek célja csak a pillanatnyi szükségben való segélynyújtás. Elismerem, hogy a ki a szükségben gyorsan ad, az kétszeresen ad, de viszont azt kérdelem én tisztelt kartársak, hogy vajjon van-e az életben oly időpont, a mikor jobban rá volna szorulva az ember a segélyre, mint öreg napjaiban s vajjon hányszorosan ad az, aki egy fáradságos és küzdelemteljes hosszú szolgálatban eltörődött, munkaképtelen egyénnek állandó segédelmet ad?

Sokat, nagyon sokat lehetne irni a humánus célok eme legszebbikéről, de nekem csak az volt szándékom, hogy úgy a tek. Szerkesztő ur, mint a tisztelt kartársak figyelmét erre az eszmére felhívjam s röviden vázoljam e téren a mostani állapotokat. Ha pártokra szakadunk erőnk szétforgácsolódik, míg vállvetve, közös akaratral, létesíthetünk egy olyan alapot, a melyből idővel sok családapát megmenthetünk a kétségbeeséstől és sok szegény szájalomraméltó özvegynek és árvának szárithatják tel könnyeit.

Tegyük Önök is magukévá ez eszmét s akkor azt hiszem, hogy annak megvalósítása körül a tek. Szerkesztő ur is mindenben segítségünkre fog lenni.

Kiváló tisztelettel:

Kolláth Ferencz.

Kérelem. *A jövő hó elejével lapunk elődjét, az »Erdőőr« címűt is beszámítva, ötödik életévét kezdi meg, mely alkalomból azt az eddigénél nagyobb mértékben óhajtjuk kartársaink közt elterjeszteni, miért is felkérjük tisztelt olvasóinkat, hogy mindama ismerőseik nevét, lakását és utolsó postáját (lehetőleg megyéjét is) velünk közölni sziveskedjenek, kik még eddig lapunkat nem járatják, hogy nekik előfizetési fölhívásunkat és lapunk mutatóványszámát megküldhessük.*

KÜLÖNFÉLEK

Személyi hir. Romosan Bazil II-od osztályu m. kir. főerdőőr a szászsebesi m. kir. erdőhivatalnál folyó évi szeptember hó 1-jével harmincz évet meghaladó hűséges és buzgó szolgálat után a jól megérdemelt nyugalomba vonult. Adja Isten, hogy egy hosszú élet fáradságainak gyümölcsét még sokáig élvezhesse!

*

Lezuhant turisták. Zürichből szörnyű szerencsétlenség hírért küldik. A múlt szombaton a Vallis-völgyben levő Evolenából Hopkinson angol tőkepezés a fiával és két szép leányával vezető nélkül indult neki a Veifvi csúcs megmászásának. Utközben az angolokat hóvihár érte s mind a négyen lezuhantak a mélységbe, a hol szörnyet haltak. A holttesteket csak tegnap találták meg.

*

Egy állatsereglet égése. Liverpool városában rettenetes tűz keltett izgatottságot. A börzenegyedben kigyuladt a Cross-féle állatsereglet és a vadak orditása, bőgése nagy rémületet okozott. Éjfél után egy órakerült észre a tüzet, mely a legnagyobb ketreczben keletkezett. Ebben négy pompás oroszlán, öt leopárd, egy hatalmas bengáli tigris, egy jaguár, egy puma és különféle ragadozó madár volt. Ott pusztult el valamennyi és a mikor hajnali három órára a tüzet eloltották, csupa megszenesedett csontot találtak a ketreczben. Elpusztult még néhány leopárd és három hiénát a tűz eloltása után megfojtottak, hogy kinlódásaiktól megszabadítsák őket. A tűz okozta kár kerek 40.000 forint.

*

A csonoplai medvevadászat. Ujvidékről írják, hogy Csonopla, bács megyei vidám községben a napokban medvetánczoltató jelent meg óriási medvéjével a közsébeliek nagy öröme. A maczkó egy ideig hűségesen járta a lassut, de egy jókedvű benszülött ingerkedésén megboszkodva, erős rántással kiszakította magát gazdája kezéből s a megrémült nép sikoltozása közben nekivágott az erdőnek. Most nagy rettegés van a környéken, mert félnek a maczkótól, mely eddig senkiben kárt nem okozott, hanem élvezi az arany szabadságot. A községbeli vadászok most felfegyverkezve járnak, hogy kézrekerítsék a medvét. Ha Fiuménak van czápája, ugyan miért is ne lehetne akkor Csonoplának medvéje?

*

Megfagyott ebéd. Amerikából érdekes és mulatságos tréfa híre érkezik. Lynn városban néhány filadelfiai tanár — köztük Thomson Elihn, a híres elektrotechnikus — meghívta néhány barátját ebédre egy ismert vendéglőbe. Leültek az asztalhoz. A levest forrón találták föl. A következő pillanatban így kiáltott föl az egyik vendég:

— Hisz ez a leves megfagy!

Alig mondta ki e szavakat, midőn a leves már jéggá változott át. A vendéglős nem tudott hová lenni rémületében. Következett a másik tál étel, a hal. Alig adták föl a pincérek, a mikor megint egy másik vendég kiáltott föl bámulatában:

— Tréfát üznek velünk?! Ez a hal fából van.

A halat valóban nem lehetett széjjel vágni, olyan kemény volt, mint a fa, a kés nem fogta. A vendéglős hiába esküdözött, hogy a hal friss és jól van elkészítve.

Végre is vissza kellett küldeni. Sorra következtek azután a többi ételek. A pecsenye azonnal megfagyott, a mint az asztalra tették, a kenyér kemény volt, mint az acél, a bor jéggá változott a palackokban, még a víz is megfagyott. Más palackokat tettek az asztalra. Egy perccel később egy kis láрма keletkezett; a dugok kirepültek és a bor rózsaszínű hová fagyva henger alakjában jött ki belőle. A pincérek a szálló igazgatóját hívták, ez pedig a tulajdonost, mind megesküdtek, hogy a konyhában lobok a tűz. Megmutatták, hogy a szoba hőmérséke 18 fok és végül kijelentették, hogy valami természetfölötti van a dologban. A vendégek fölkeltek és a lakomát későbbre halasztották. Egy hónapig egész Lynnban másról sem beszéltek, mint erről a különös titokzatos esetről, melynek az okát azonban még csak nem is sejtette senki. Végre mégis kisült a dolog. Thomson laboratóriumából egy kis edényben *Derwar* rendszere szerint folyékonyvá szűrített levegőt hozott magával. Az ilyen halmazállapotban levő levegő 200 fok hideget fejleszt, miközben ismét gázzá válik. Thomson a mikor senki sem figyelt rá, néhány csöpp szűrített levegőt csöppentett az ételekre, a melyek nyomban megfagytak. A második lakomán azután sokat nevettek az érdekes tréfán.

*

Ötvennyolcz rablás. Mint Aradról táviratozzák, a törvényszékhez behozták az Aradmegyében legutóbb garázdálkodott rablóbanda fejét: Dalka Mitrut és Jurocsinecz Pétert. A gonosztevők 58 rablást követtek el. Azonkívül egy gyilkosság is terheli a lelkiismeretüket. Egy asszonyt öltek ugyanis meg nemrégiben, hogy az urának vitt eledelt elrabolhassák tőle.

*

Az európai haderő hosszúsága. Míg a czárt a lefegyverezés eszméje foglalkoztatta, addig egy angol statisztikus különös számadással bajmódott. Kisütötte, hogy milyen hosszú területen állithatnák fel az egész európai haderőt ágyukkal, lovakkal egyetemben. Az eredmény: 24 mértföld, még pedig azzal a feltétellel, ha a katonák szorosan egymás háta mögött állnának. Ha valamelyik Caesar szemlét akarna tartani az imígy egyesített hadsereg felett, úgy kerek egy esztendeig kellene várnia, míg az utolsó katona is eldifilirozna mellette. Ennyi ideig pedig aligha tud egyfolytában valaki nyeregben ülni s ha egyebektől eltekintve már ezért sem valószínű, hogy valaha így össze hozzák Európa katonaságát.

*

A puritán Debreczen. A hajdani Debreczen nagyon puritán volt. A káromkodókat megköveztette, így például, Oláh Miklóst, a mint ezt az 1685. évi jegyzőkönyv 83-ik lapja igazolja. Balog Erzsébet az urvacsorájánál levő kenyeret valamely babonás célra ellopta s e miatt megégették. Csurí Pannát pedig azért akasztották föl, mert az eklézsia edényeit ellopta. Az 1681. évi jegyzőkönyvben a következő tanácsi intézkedést találjuk:

»Die Sabbathi 31 máji in Senatu«.

»Teczett a Tisztelt Tanácsnak, hogy Istennek haragját engesztelhessük, minden hónap első csütörtök napját ki-ki megszentelje, az kik refractariuskodnak, sae viró animadvertáltassanak«.

Még 1719-ben is a jegyzőkönyv 697 lapja szerint Isten megengeszteléseért minden hónap első szombatján böjtöt s naponkint háromszor isteni tiszteletet rendeltek. A kisebb bűnpöröknél az ítéletbe rendszerint bevették, hogy az illető bűnös eklézsiát kövessen.

Az eklézsia-követés intézményét valamennyire ismeri még ez a nemzedék is. A bűnös fehér lepelben, tehát teljesen inkognitó, a templomban — rendszeren hétfőn vagy szerdán — a gyülekezet előtt megjelenik s bűnei elszámoltatván, azokért a gyülekezet előtt bocsánatot kér s azt a pap által meg is kapja, ki azután a bűnösért imádkozik.

A feslett életű nőkkel rettenetes kegyetlenül bántak Debreczenben. Így Adám Erzsébetet magzatelhajtás miatt elevenen eltemették. (1606 év). Szappanos Sárát és Dorkát erkölcstelen viselkedésért és éjjeli hejehujázásért elevenen eltemették s szívüket karóval átvették. (1606 év). Makódinét feslettségre csábítás miatt kerékbe törették. (1635). Donga Szabó Pált és Nagy Jánost becsületes nők szertelen szidalmazásáért nyelvök kivonására ítélték. (1638).

Hajter Andrást leányzó rut megbántásáért és vele való gonosz cselekedetért kerékbe törették és lefejezték. (1589. év). 1634-ben hasonló cselekedetért Dóró Ferenczet előbb lófarkra kötik, majd holtan fölakasztják.

*

A cigányész. Lakatos Miska zentai vályogvető cigány kiásta egy háznak a sárból való oldalát s így a lakásba hatolva, minden elemelhetőt elemelt. Ezért természetesen a szabadkai kir. törvényszék börtönébe került. Hogy legutóbb a kir. főügyész megvizsgálta az említett fogházat, megszólította a cigányt is:

— Hát te miért vagy itt?

— Csak azsért — felelt a more.

— Miért?

— Csak azsért.

— Ha meg nem mondd, mindjárt vasraveretlek — fenyegete meg a fiskus.

— Ei de kíváncs az uraság — felelt Lakatos — no csak azsért vagyok itt, mert hátul vágtam egy vályogházsom ajtót.

*

— **A büntetlen előélet.** Nagyon rossz emlékező tehetsége van a dévai születésű Róth Józsefnek, a ki valami kisebb fajta lopásért állt a törvényszék előtt. Mikor Czárán elnök kérde tőle, hogy volt-e már büntetve?

— Nem voltam én bizony soha sem, — feleli önértettel a vádlott.

— No vigyázzon, mert azt írja a hazájabeli rendőrség, hogy már volt.

— Igaz, igaz, — erről egészen megfeledkeztem, egyszer másfél esztendőre voltam elítélve.

— No, no, gondolkozzék csak, volt maga többször is.

— Igaz ni, egyszer még nyolcz hónapra.

— No lássa, de itt még azt is írják, hogy otthon megint rossz fát tett tűzre, kérik, hogy ha innen szabadul, tolonczoltassuk haza. Tudja-e miért?

— Talán azért, hogy a volt börtöntársam feleségéhez elmentem azzal, hogy beviszem a férje ruháit a börtönbe és oszt megszöktem azokkal.

— No lássa, lassankint csak eszébe jut minden. Hát azt tudja-e, miért áll most itt?

— Igen, bemásztam az ablakon és onnan elvittem egy pár csizmát, meg vagy hat fejkendőt.

— No lássa, nincs magának olyan rossz emlékező-tehetsége.

Róth aztán nem is tagadta a lopást, nagyon hamar végeztek vele, — 9 havi börtönt kapott.

Mikor az őt elfelé vezette, csak annyit dömörgött.

— Már hogy mi mindent nem tudnak ezek az urak.

*

Goromba udvariasság. Tiszt: Örmester! Ezt az ujoncz urat figyelmében ajánlom, mert báró fajta a tökfilkó.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos

Podhradzky Emil.

Eladó vadászebek.

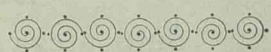
A következő vadászebek eladók:

Egy hosszú lábu 3 éves kan kopó, ára . 25 frt

Egy három éves szurka tacsó . . . 12 «

Egy 4 hónapos kan tacsó, fehér, fekete
foltokkal 5 «

A két első finom csaholással hajt nyulat, rókát, őzet, szarvast, a kopó vaddisznót is. A nyulat 10 percz alatt fölverik.

Szállítási költség vevőt terheli.

Eladó czime az „Erdészeti Ujság“ kiadóhivatalánál Szászsebesen megtudható. 2—2

BAUMANN FERDINÁND SZÁSZSEBESÉN

AJÁNLJA

KITÜNŐ, TISZTA ERDÉLYI HEGYI BORAIT

ÉS PEDIG:

1896 évi termés 56 literes és nagyobb hordókban, hektolit . 22 frt

1896 évi saját termés, válogatott fajokból, hektoliterje . . 30 frt

Hordók önköltségben számítva; visszaküldés után áruk megtérítve.

⇒ Szállítás utánvét mellett. ⇐

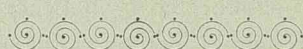

⇒ Vasuti állomás helyben. ⇐

2-6

MEGJELENT

a

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894. évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujjal megbízott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek hivatalos uton részletfizetésre megrendelhetők.

==== POLGÁRI RUHÁK =====

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József Főherczeg udvari szállító.

A földmivelés m. kir. ministerium szállító.

»Minerva«, könyvnyomda-intézet részvénytársaság Szászvároson.